

Vaativan sijaishuollon
osaamisen kehittäminen

Osaamiskartoituskyselyn tuloksia

Tuija Eronen, YTT, Tampereen yliopisto

26.9.2024

Euroopan unionin
osarahoittama

Sijaishuollon osaamisen jäsentäminen MIKSI?

- VAASI-hankkeen päätavoitteena on selvittää, jäsentää ja konkretisoida lastensuojelun sijaishuollon ammatillisia kompetensseja, osaamisvaatimuksia ja koulutustarpeita
- TIIVISTÄÄ 5 PÄÄTEEMAA
- sekä rakentaa tähän tietoon perustuen osaamisprofiililtaan heterogeenisen sijaishuollon henkilöstön käyttöön digitaalisia itseopiskelun verkko-oppimateriaaleja yhteistyössä sijaishuollon henkilöstön ja palvelutuottajien kanssa.

Sijaishuollon osaamisen jäsentäminen MITEN?

- Aloitusseminaari joulukuussa 2023
- Alueelliset webinaarit ja työpajat keväällä 2024 keskustelun virittäjinä ja osaamisen avaajina nuorten vinjetit
- Kyselyn rakentaminen keväällä 2024
 - Pohjana työpajojen anti ja aiemmat sosiaalialan osaamiskartoitukset esim. Martin, Maria & Kemppainen, Tarja & Niskala, Asta & Pohjola, Anneli (2018) Sosiaalityöntekijöiden ja sosionomien osaaminen Lapissa. Osaamiskartoituksen tuloksia. Rovaniemi: Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen julkaisuja 42.

Palvelujärjestelmä- ja yhteiskuntaosaaminen

Lainsäädäntö

Palvelujärjestelmä

Yhteiskunnalliset rakenteet

Vaikuttaminen

Paikallisyhteisöt

.Rakenteellisen työn osaaminen

Asiakastyön ja sijaishuollon sisällöllinen osaaminen

Lasten ja vanhempien hyvinvoinnin arviointi ja edistäminen

Vuorovaikutus ja kohtaamistaidot

Asiakasturvallisuus

Arkinen turvallisuus

Luottamus

Lasten ja vanhempien osallisuus

Yksilöllinen ohjaaminen

Yhteisöohjaus

Työmenetelmien käyttö ja soveltaminen

Asiakasprosessien ja siirtymien hallinta

Kulttuurisensitiivinen työskentely

Monialainen työskentely

Sähköinen dokumentointi ja raportointi

Eettinen ja arvo-osaaminen

Lapsenoikeudet

Ihmisoikeudet

Perusoikeudet

Tasa-arvo

Ammattietiikka

Arvoristiriidat

Työyhteisö- ja johtamisosaaminen

työyhteisön yhteistyökykyisenä jäsenenä toimimisesta

Johtamisen taidot (osaamisen johtaminen)

Palaute omasta työstä

(esihenkilö, työyhteisö, lapset, vanhemmat)

omavalvonta

viranomaisvalvonta

itsensä ja verkostojen johtaminen

Tutkimus- ja kehittämisosaaminen

tiedolla johtaminen

työn laadun ja vaikutusten arviointi

tiedontuotanto omasta työskentelykentästä (esim. sosiaaliset ongelmat)

työmenetelmien kehittäminen

oman työn kehittäminen

työn rakenteiden kehittämiseen

Kyselyn rakenne

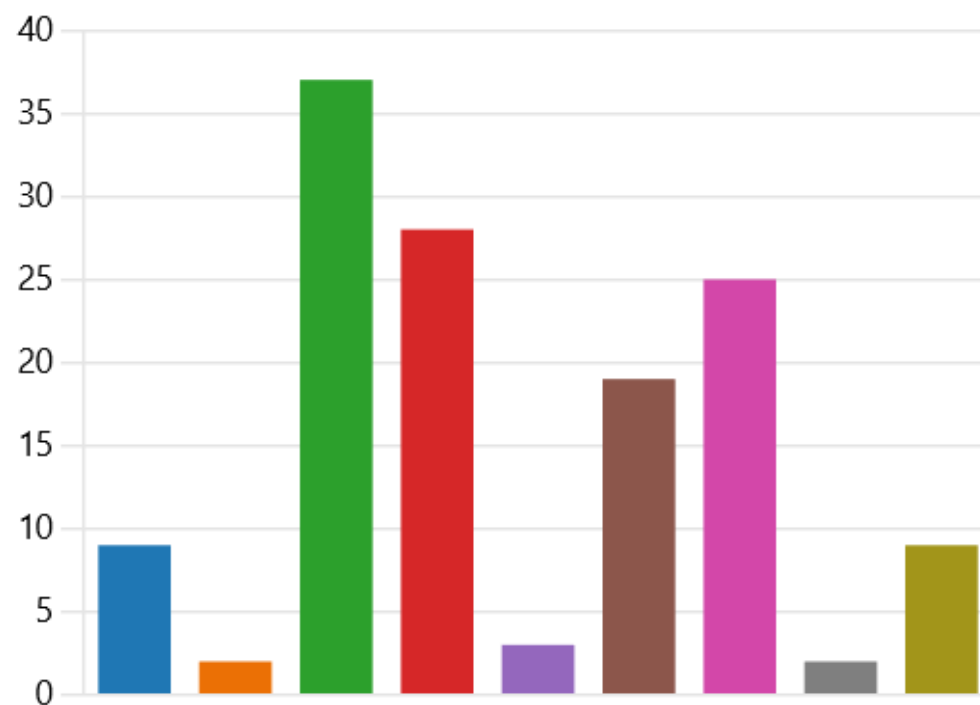
- Taustatiedot
- Asiakastyön osaaminen/lasten ja nuorten kanssa työskentely
- Lasten verkostojen kanssa työskentely ja vuorovaikutustaidot
- Palvelujärjestelmäosaaminen
- Työyhteisö- ja johtamistaidot
- Tutkimus- ja kehittämisosaaminen
- Eettinen ja arvo-osaaminen
- Osaamisen hyödyntäminen

1. Ammatti (0 point)

[More Details](#)

 Sosiaalityöntekijä	9
 Ohjaaja, sijaishuollon sosiaalityö	2
 Ohjaaja, lastensuojelun perustas...	37
 Ohjaaja, lastensuojelun erityis/v...	28
 Ohjaaja, EHO	3
 Perhehoitaja	19
 Esihenkilö	25
 Erityistyöntekijä	2
 Muu	9

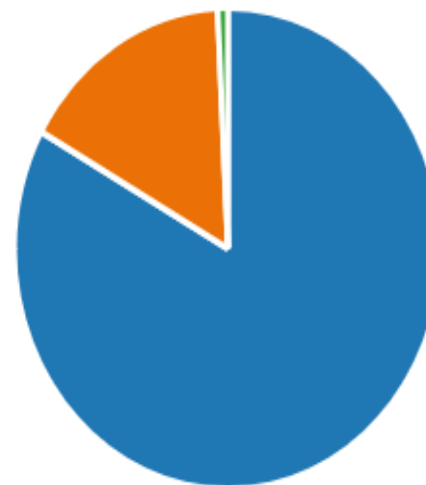

2. Sukupuoli (0 point)

[More Details](#)

 Nainen	108
 Mies	21
 Muu	1
 En halua kertoa	0

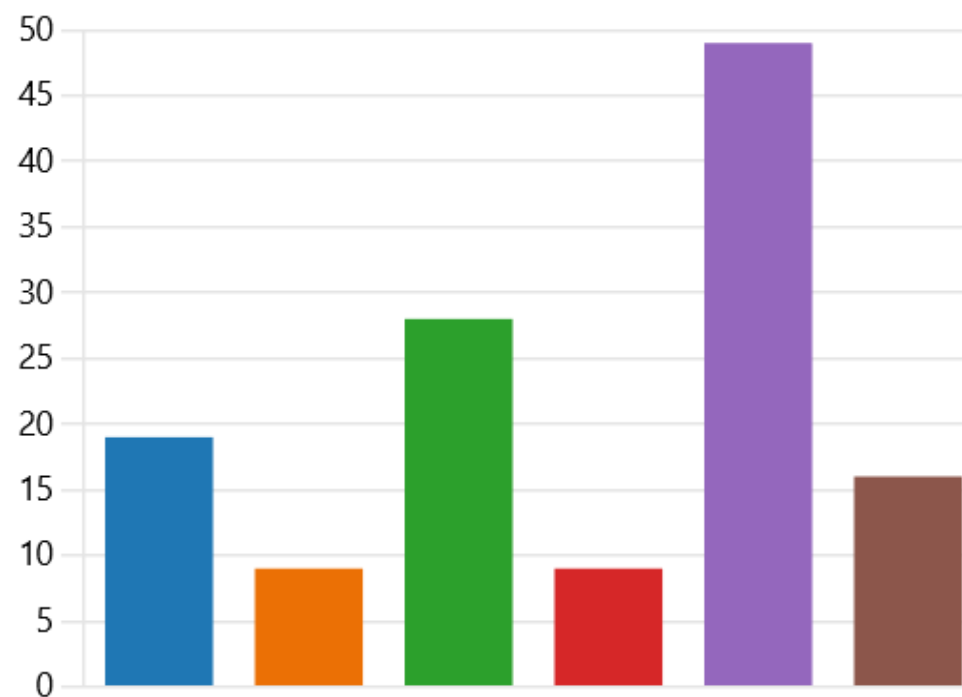

3. Hyvinvointialue, jolla työpisteesi sijaitsee (0 point)

[More Details](#)

 Kymenlaakson hyvinvointialue	19
 Lapin hyvinvointialue	9
 Pirkanmaan hyvinvointialue	28
 Pohjois-Savon hyvinvointialue	9
 Varsinais-Suomen hyvinvointialue	49
 muu	16

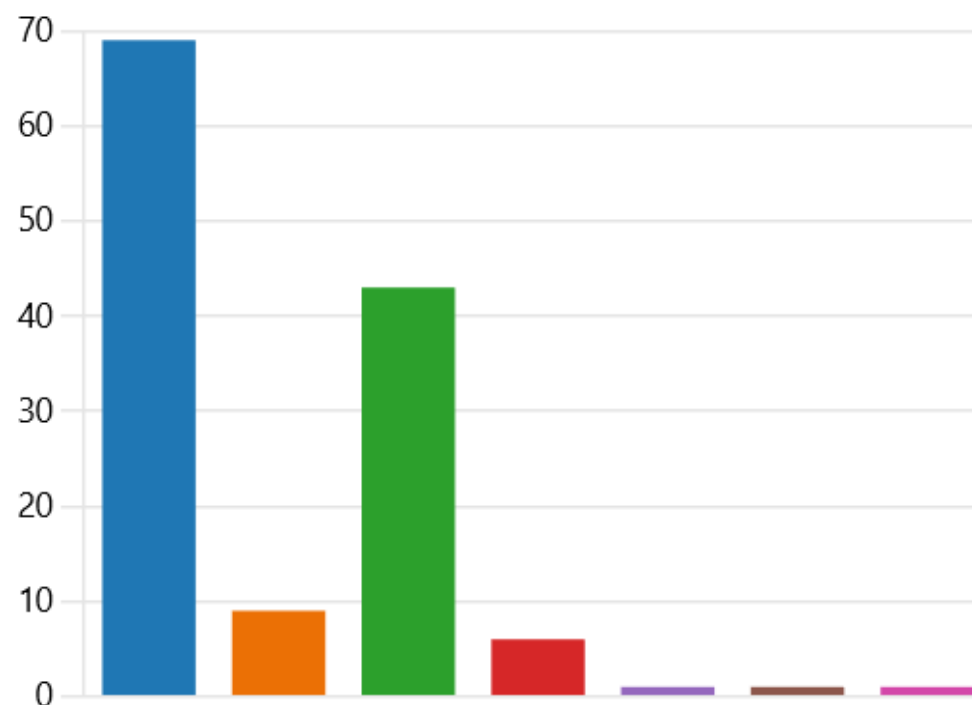

4. Työnantaja (0 point)

[More Details](#)

Hyvinvointialue	69
Valtio	9
Yksityinen yritys	43
Järjestö	6
Oma yritys	1
Palvelusopimussuhde	1
Muu	1

5. Työkokemuksesi sijaishuollon tehtävissä (0 point)

[More Details](#)

 Insights

 0-2 -vuotta	22
 3-5 -vuotta	26
 6-8 -vuotta	23
 9-11 -vuotta	13
 yli 12 vuotta	46

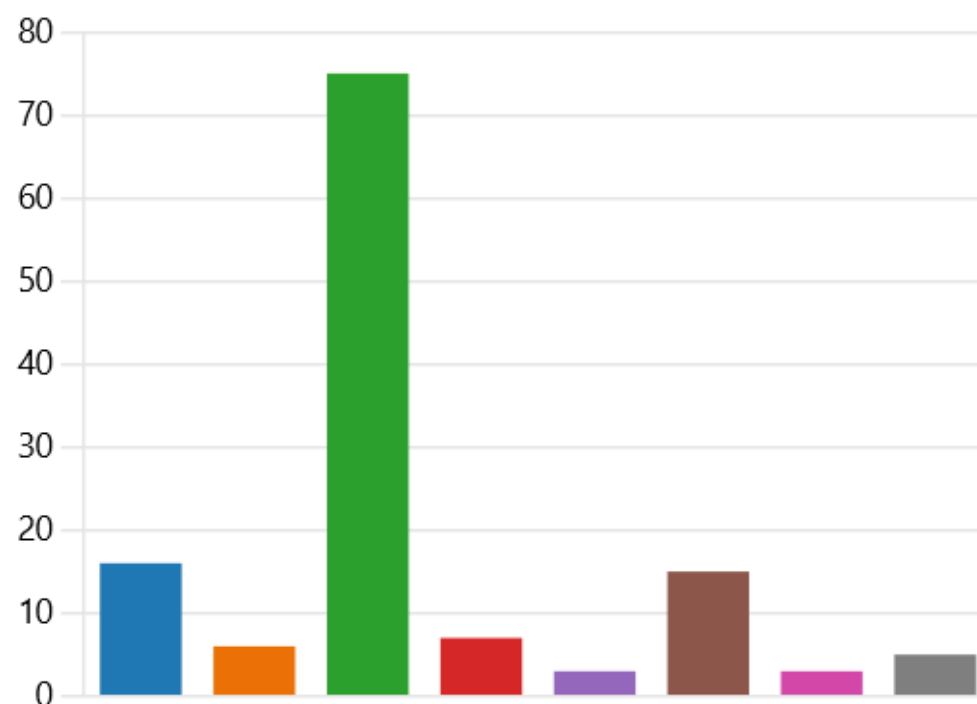

6. Korkein suoritettu tutkinto, jolla työskentelet lastensuojelun tehtävissä (0 point)

[More Details](#)

 Insights

	Ammatillinen toisen asteen tutki...	16
	Ammatillinen opistotutkinto	6
	Ammattikorkeakoulututkinto	75
	Ylempi ammattikorkeakoulututk...	7
	Yliopistollinen kandidaatintutkin...	3
	Yliopistollinen maisterintutkinto	15
	Yliopistollinen jatkotutkinto	3
	Opintoni ovat kesken	5

Perustutkintoihin liittyvät lastensuojelun ja sijaishuollon opinnot

- Erittäin vaihtelevaa
- Tutkinnot geneerisiä
- Sosiaalityöntekijöillä ja sosionomitutkinnon suorittaneilla yleisiä lastensuojelun opintoja
- Lähihoitajan, sairaanhoitajan, kasvatustutkinnossa mahdollisesti käytännönharjoittelun kautta saatua osaamista

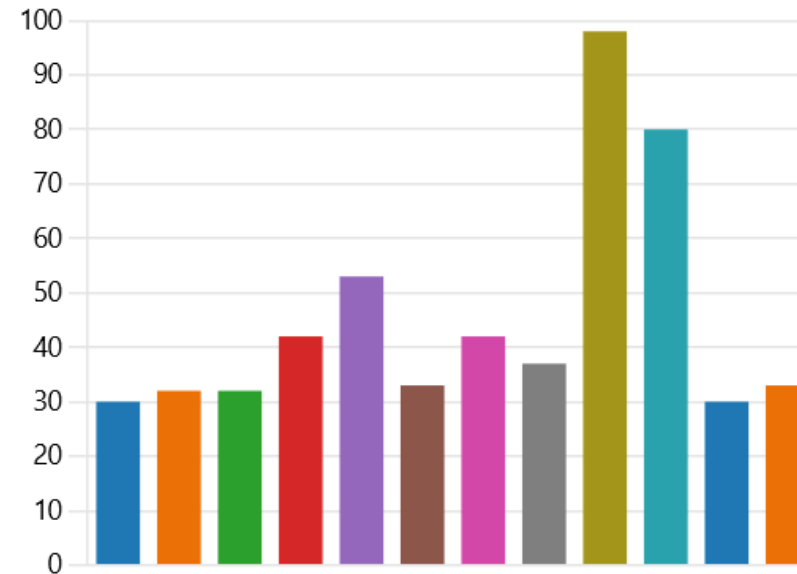
Mitä pitkäkestoisia (väh. 5 op/3 ov) ammattillisia lisä- tai täydennyskoulutuksia olet suorittanut valmistumisesi jälkeen?

- Isoja eroja, mutta osaaminen laaja-alaista
- Laitostyössä erityisesti trauma- ja kriisi-, nepsy- , päihde- ja kiintymyssuhdekoulutukset sekä DKT:n hyödyntäminen lastensuojelussa koulutus ja AVEKKI-väkivallan ennalta ehkäisy ja hallinta.
- Sosiaalityöntekijöillä vähän perustutkinnon jälkeistä täydennyskoulutusta mainintoja kuitenkin: systeminen lastensuojelu, päihdekoulutuksia, väkivaltatyö ja perhearviointi
- Erilaisia johtamiskoulutuksia

Mitä lasten kanssa työskentelyyn liittyvää osaamista työyhteisössäsi tulisi kehittää tulevaisuudessa?

● Lasten/nuorten hyvinvoinnin ja ...	30
● Luottamuksellisen suhteen rake...	32
● Yksilöllinen ohjaus ja kasvatus	32
● Lapsen läheissuhteet lapsen hyv...	42
● Lasten ja nuorten osallisuuden t...	53
● Lapsen elämään ja ympäristöön ...	33
● Lapsen elämään ja ympäristöön ...	42
● Arkisen turvallisuuden rakentam...	37
● Trauma- ja kriisityöskentelyn os...	98
● Nepsyosaaminen	80
● Asiakasprosessian ja siirtymien ...	30
● Kasvuyhteisön käyttö ja rakenta...	33

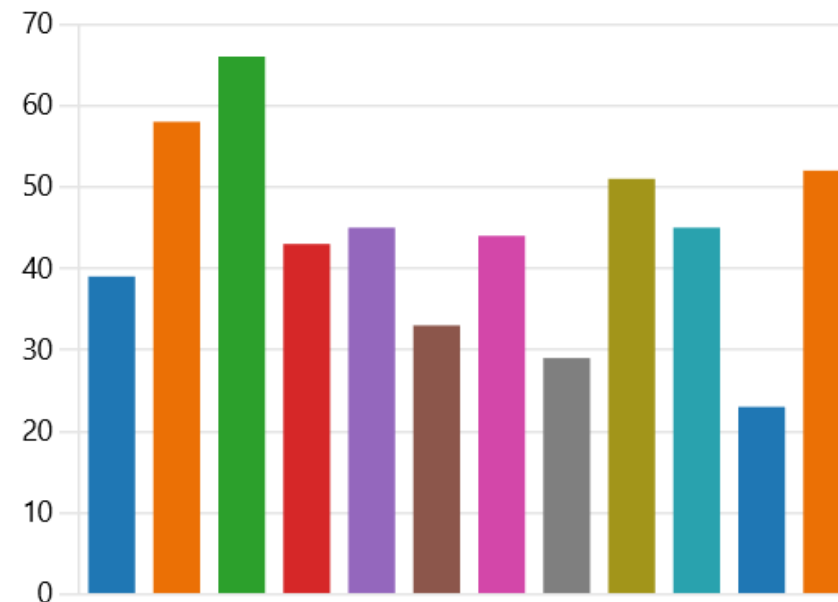

Lasten verkostojen kanssa työskentely ja vuorovaikutustaidot

Vaativan sijaishuollon
osaamisen kehittäminen

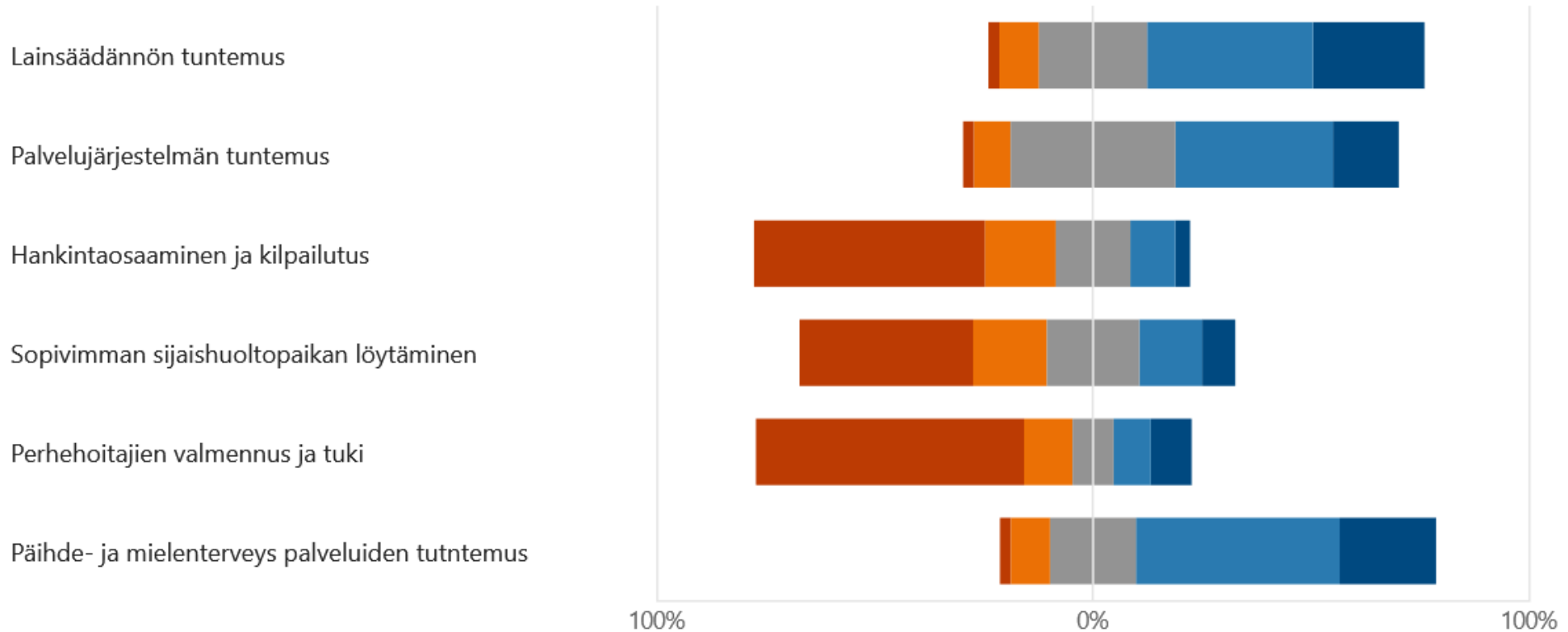
● Vanhempien hyvinvoinnin ja pal...	39
● Vanhempien tukeminen vanhem...	58
● Vanhempien osallisuuden tuke...	66
● Luottamuksellisen suhteen rake...	43
● Ammatilliset kohtaamis- ja vuor...	45
● Monialaiset kohtaamis- ja vuoro...	33
● Yhteistyöverkostojen rakentami...	44
● Oman persoonan ammatillinen ...	29
● Kulttuurisensitiivinen työskentely	51
● Vieraskielisten asiakkaiden kans...	45
● Tulkinkäyttö työskentelyssä	23
● Dokumentointi ja raportointi	52

Mitä palvelujärjestelmäosaamista työyhteisössäsi tulisi kehittää tulevaisuudessa?

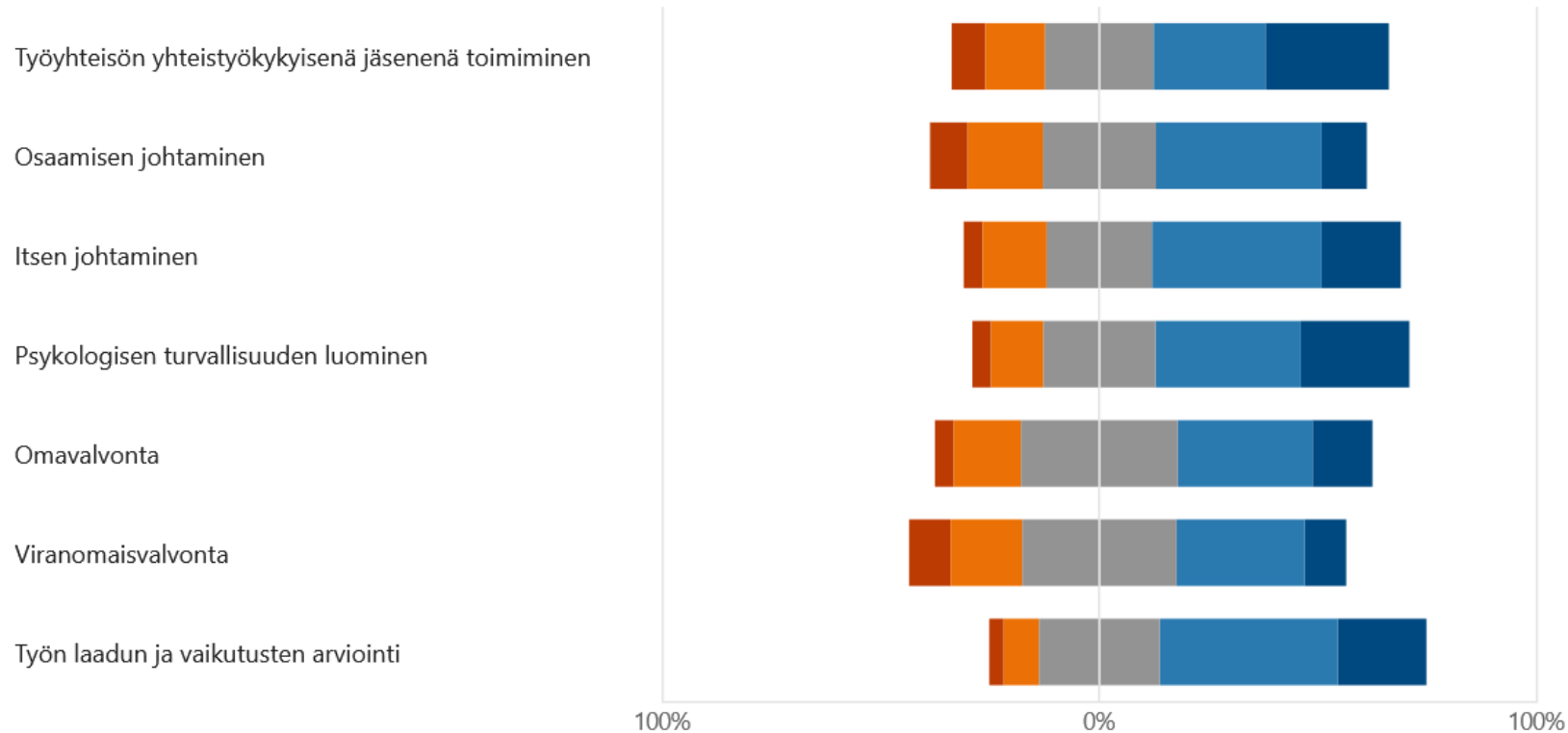
■ Ei tarvita ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ Tarvitaan erittäin paljon

Mitä työyhteisö- ja johtamisosaaamista työyhteisössäsi tulisi tulevaisuudessa kehittää?

■ Ei tarvita ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ Tarvitaan erittäin paljon

Mitä tutkimus- ja kehittämisosaamista työyhteisössäsi tulisi kehittää tulevaisuudessa?

■ Ei tarvita ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ Tarvitaan erittäin paljon

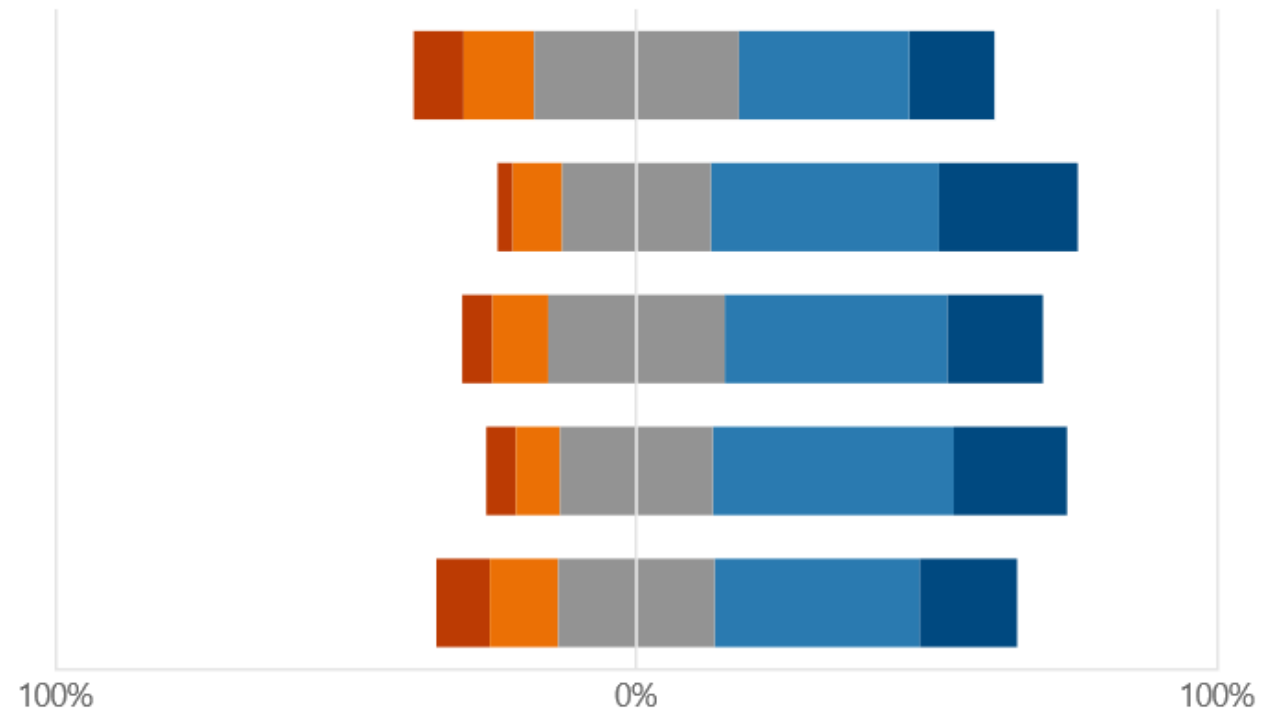
Tiedolla johtaminen

Tiedon hyödyntäminen oman työn kehittämisessä

Tiedontuottaminen omasta työskentelykentästä

Työmenetelmien kehittäminen

Innovaatioiden kehittäminen

Tulevaisuuden eettinen osaaminen ja ristiriidat

- Talous vastaan arvot ja lapsen etu
- Lapsi tai nuori ei saa tarvitsemaansa apua riittävästi tai riittävän ajoissa.
- Hatkassa olevat nuoret
- Jatkuva kotiuttaminen vs. kiintymyssuhde
- Nuoren oma sukupuoli-identiteetti vs. palvelujärjestelmän tunnistamat
- Lasten lääkitseminen ympäristöön sopiviksi
- Eri kulttuureista tulevat lapset ja nuoret ja heidän taustojensa tuntemus

Jatkuu...

- Sosiaalityöntekijöitä ohjataan arvioimaan palvelutarve vähäisemmäksi kuin se oikeasti olisi, jotta säästöjä syntyy.
- Työntekijä vajaus, ei ehdi keskittymään oman nuoren asioihin - Itsetuhoinen, vierihoidettava nuori perustason yksikössä
- Ruoka, keittiöön tilataan epäeettisiä tuotteita - halvimmalla mennään
- Eettiset ristiriidat aiheutuu perhehoitolain ja sen tulkinnan vaikeudesta perhehoitokontekstissa. Lasten kasvattamiseen tarjotut työkalut ovat riittämättömät.

Jatkuu...

- Itsemääräämisoikeus ja sen punnitseminen
- Väkivaltaisten ja rikoksia tehneiden nuorten tilanne ja auttaminen
- Kuka mieltii työntekijöiden turvallisuutta ja ajaa heidän asioitaan?
Kuka auttaa sijaistraumatisoitunutta työntekijää?
- Kuka omistaa työmenetelmät ja missä niitä saa käyttää?
- Monessa tilanteessa pitää toimia ns. pienemmän pahan periaatteella.
Mikään mahdollisista vaihtoehtoista ei välttämättä ole paras ja ongelmaton.

Osaamisen hyödyntäminen

■ täysin eri mieltä ■ eri mieltä ■ hieman eri mieltä ■ hieman samaa mieltä ■ samaa mieltä ■ täysin samaa mieltä

Työpaikallani on huomioitu työntekijöiden osaaminen
työnjaossa

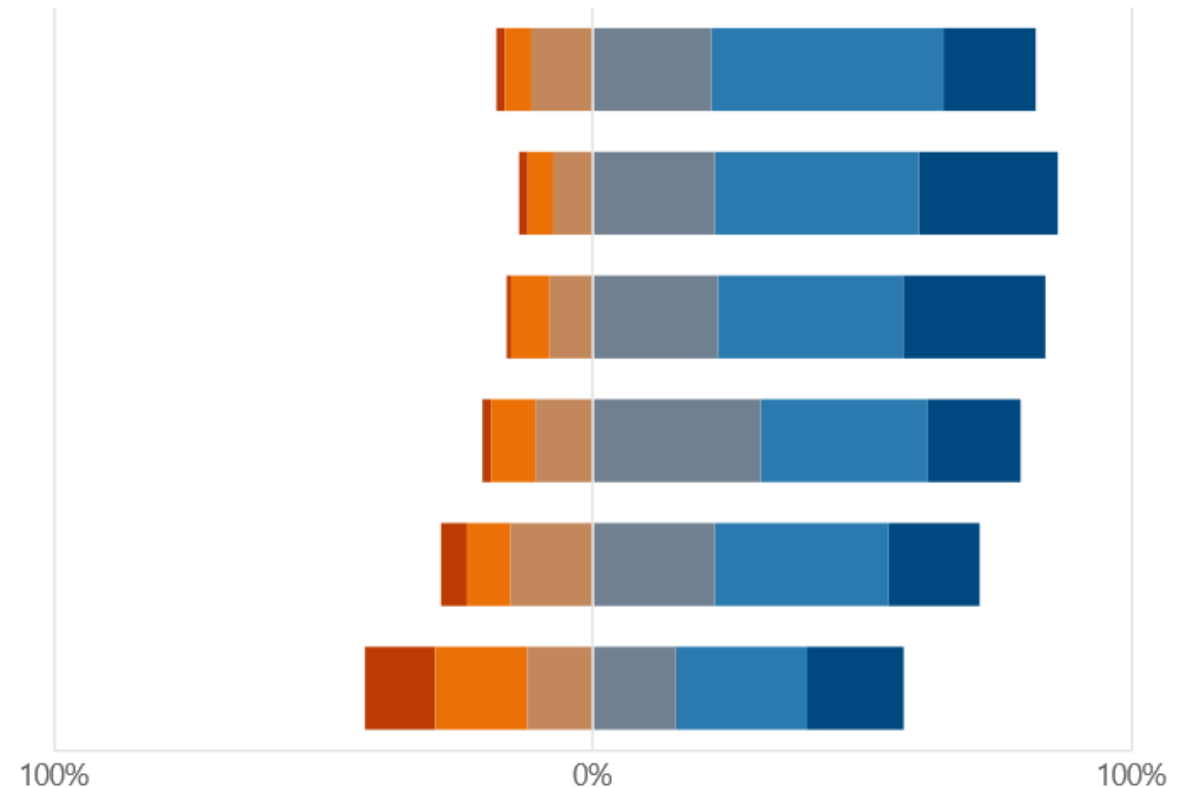
Työni vastaa hyvin suorittamani tutkinnon
vaativuustasoa

Pystyn hyödyntämään kaikkea osaamistani nykyisessä
työtehtävässäni

Minulla on osaamista nykyistä vaativampiin
asiakastehtäviin

Minulla on osaamista kehittämistehtäviin

Minulla on osaamista esihenkilö/johtamistehtäviin

72. Onko sinulla osaamista, jota nyt et pysty työssäsi hyödyntämään? (0 point)

[More Details](#)

 Insights

- paljon osaamista, jota en pysty ... 14
- jonkin verran osaamista, jota en ... 34
- hieman osaamista, jota en pysty... 14
- pystyn hyödyntämään osaamist... 63

Koonti: 5 teemaa

- 1. Lastensuojelun sijaishuollon yhteiskunnallinen tehtävä
 - 2. Lasten kanssa tehtävä yksilöllinen työ
 - 3. Yhteisötyö (kasvuyhteisön rakentaminen)
 - 4. Vanhempien ja lapsen läheisten kanssa työskentely
 - 5. Työyhteisötaidot
-
- Näitä käsitellään asiantuntijakeskustelussa ja TP3 työpajoissa syksyllä 2024

Kiitos

